

OLOMOUCKÝ

deník

www.olomouckydenik.cz

No Name veze Best Of
Populární slovenská
kapela představí svou
novou desku ...7

**To, co hraje Sigma,
se mi líbí**

Rozhovor s Karlem
Brücknerem ...22

**Karta,
která vám
zachrání život**

www.zpmvcr.cz

ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA
MINISTERSTVA VNITRA ČR 211

Do kraje míří téměř miliarda

Olomoucké hejtmanství si zřejmě bude muset půjčit na zaplacení svých investic

LUCIE BUKVOVÁ

Olomoucký kraj – Děti se mohou příští rok těšit na opravené školy, pacienti na vylepšená sociální a zdravotnická zařízení, řidiči na nové povrchy vozovek a příznivci historie a vzdělávání na nové muzejní expozice. Do těchto oblastí chce totiž příští rok vložit Olomoucký kraj téměř miliardu korun. Vyplývá to z návrhu rozpočtu na rok 2010, který včera krajští úředníci představili. I přes ekonomickou krizi chce hejtmanství investice zachovat, nejspíše si však bude muset část prostředků půjčit. Nadále musí také šetřit, snížil proto většinu dotačních titulů. Rozpočet však musí projednat a schválit ještě zastupitelstvo kraje.

Výnosy z daní slábnou

„Vytvořili jsme návrh vyrovnaného rozpočtu ve výši čtyř miliard korun. Problém je, že daňové příjmy už letos, a tím pádem i na příští rok, jsou nižší než jsme byli zvyklí. Je tam propad proti očekávanému rozpočtu bezmála o půl miliardy. Proto musíme šetřit i příští rok,“ uvedl náměstek hejtmana Ivan Kosatík.

V oblasti investic kraj však šetřit nechce. Stejně jako tento rok dá hejtmanství necelou miliardu například na opravy škol, budování víceúčelových hřišť, rekonstrukce komunikací či sociálních zařízení. „Považujeme za úspěch, že se nám podařilo peníze vyčlenit,“ uvedl Kosatík. Polovinou částky hejtmanství doplatí již rozběhnuté investiční akce.

V oblasti školství vloží kraj peníze do oprav školních budov či modernizace sociálních zařízení. Na Gymnáziu Čajkovského plánují na příští rok vybudovat víceúčelové sportovní hřiště, které bude sloužit žákům, ale v budoucnu nejspíše i veřejnosti. „Naši studenti v minulosti vyhrávali různé celostátní sportovní soutěže a slavili velké úspěchy. Paradoxem je, že trénovali v nevyhovujících podmínkách jak na hřišti, tak v tělocvičně. Navíc v okolí žádný sportovní areál není a zájemců, kteří by mohli hřiště využívat, je dost,“ vysvětlil ředitel gymnázia Radek Čapka.

Kraj dá peníze také na rekonstrukce vozovek a mostů. Vybuduje například v Olomouci na křižovatce ulic Hamerská a Lipenská dlouhou žadáný kruhový objezd, opraví průtah obcí Náklo, Libinou nebo Čelechovicemi na Hané. Opravy a modernizace se dotknou i sociálních, zdravotnických a kulturních zařízení, které kraj zřizuje.

Poprvé v historii si bude muset na investiční akce část prostředků hejtmanství půjčit. V rozpočtu zatím navrhuje třisetmilionový úvěr. „Nyní je to jen plán, může dojít k tomu, že peníze ani nebudeme potřebovat,“ podotkl Kosatík.

Nízké daňové příjmy kraje znamenají šetření ve výdajích úřadů a příspěvkových organizací. Úspory se dotknou i dotačních titulů. „Snížíme příspěvky o deset procent. Týká se to například oblasti sportu, kultury, hospodaření v lesích nebo podpory dobrovolných hasičů,“ vyjmenoval.

Pokračování na straně 2

V ZAHRADNICTVÍ VZNIKÁ ŠTOVKA ADVENTNÍCH VĚNCŮ

TRADICE. Zahradníci z olomoucké firmy Josefa Šišky připravují v tomto období adventní věnce již po šestnáct let. Do první adventní neděle, která připadá na 29. listopad, jich tam má pro zákazníky vzniknout okolo stovky. (red) Foto: Deník/ Jiří Kopáč

Jak adventní tradice vznikla a co jednotlivé svíce znamenají se dozvíte na straně 12

Nezapomeňte!

**PŘÁVĚ
V PRODEJI**

Dobrá zpráva

Babice již podruhé uspěly v celostátní soutěži

Z celorepublikového klání s názvem Obec přátelská rodině si včera odnesla čtvrtou příčku obec Babice z Olomoucka. Místní podle svých slov měli větší ambice, vloni byli totiž třetí, tentokrát však čelní příčky obsadily obce z jihu Moravy či Ústecka. I tak jsou Babice jedinou obcí z Olomouckého kraje, která se dostala do finále soutěže pořádané ministerstvem práce a sociálních věcí. (tau) ...2

POČASÍ V KRAJI

OLOMOUC	6/11	
PROSTĚJOV	5/11	
PŘEROV	6/12	
ŠUMPERK	5/10	
JESENÍK	5/10	
	1	B10

VYBRANÉ ÚDAJE ZA OLOMOUCKÝ KRAJ - BYTOVÁ VÝSTAVBA, BYDLENÍ (údaje v územní struktuře posledního uvedeného období)

	2004	2005	2006	2007	2008
Zahájené byty ¹⁾	1811	1760	1793	2167	2280
Rozestavené byty k 31. 12. ²⁾	9131	9793	10280	10681	11122
Dokončené byty	1481	1118	1307	1766	1839
z toho v rodinných domech	639	564	559	798	949
v bytových domech	389	97	409	591	468
v nástavbách,					
přístavbách a vestavbách	281	247	194	203	198
Průměrná plocha dokončeného bytu (m ²)					
obytná	71,3	69,8	67,0	73,4	72,5
užitková	108,4	106,5	100,5	105,4	105,2

Zdroj: Český statistický úřad (www.olomouc.czso.cz)

Kukaččí mládě je slepý vrah

PETRA OPLETALOVÁ

Olomouc – Vytlačit a vyhodit na zem. Takovým způsobem se zbavují sotva narozená mláďata malé kukačky obecné v cizím hnízdě svých nevlastních sourozenců. Ještě donedávna si ale vědci marně lámali hlavu nad tím, proč tomu tak je. Teď je jasné, že když ostatní mláďata malé kukačky nezabije hned, má později mnohem menší šanci na přežití. Na objevu, který tak rozluštl záhadu starou asi dva tisíce let, se podílel i olomoucký vědec Tomáš Grim, z Přírodovědecké fakulty

Univerzity Palackého v Olomouci.

„Už od Aristotela se ví, že kukaččí mládě těsně po vylíhnutí vytlačí z hnízda vejce nebo mláďata hostitele, jen se nevědělo proč. Na první pohled je totiž zřejmé, že potenciální konkurenci by snadněji mohla zlikvidovat třeba samice kukačky, když klade do hnízda hostitele, nebo naopak kukaččí mládě později až vyroste, bude větší a nebude se muset namáhat ve věku několika hodin po vylíhnutí,“ říká Tomáš Grim.

Výsledky práce, pod kterou je podepsán se svými kolegy

z Maďarska, Velké Británie, Spojených států a Nového Zélandu, zveřejnilo ceněné vědecko-medicínské periodikum PLoS ONE.

Výzkumný tým zjistil, že kukačka může likvidaci hostitelova potomstva strávit i celý týden. Dříve se myslelo, že se toto agresivní chování objeví jen několik hodin po vylíhnutí a zmizí ve věku čtyř dnů. „My jsme však zjistili, že s tím mládě začne, až když je asi den staré a vytlačuje mnohem déle než se tradičně uvádělo – často i celý týden,“ vysvětlil Grim.

Pokračování na straně 2

Dnes v Deníku

**Ekonomika
v Olomouckém
kraji**

Přečtěte si:

Ekonomické zpravodajství z regionu
Příběhy úspěšných živnostníků
Jak vypadá den podnikatele

Z jízdního řádu má zmizet přes dvacet vlaků

V Olomouckém kraji začne od poloviny prosince platit nový řád železniční dopravy. Některé lokální spoje již nepojedou, jiné dráhy přidají

VERONIKA KOLESÁROVÁ

Olomouc – Dvacet čtyři železničních spojů na regionálních tratích Olomouckého kraje zruší České dráhy. Ostatních vlaků se dotknou pouze drobné časové posuny. Tak vypadá nový jízdní řád, který začne platit od 13. prosince. Dráhy budou kromě škrtnutí na nevytížených linkách posilovat ty, které cestující využívají ve velké míře. V novém řádu se projeví také elektrifikace tratí mezi Zábřehem na Moravě a Bludovem. Cestující se však dočkají na některých tratích i nových vlaků.

„V Olomouckém kraji jsme na některých tratích upravili jízdy vlaků na základě objednávkového kraje. V celkovém součtu je rozsah regionální dopravy přibližně o tři procenta nižší než v letošním roce,“ sdělila tisková mluvčí ČD Kateřina Šubová. Její slova komentoval mluvčí olomouckého hejtmanství. „Při-

pravili jsme stejnou objednávku jako v loňském roce,“ informoval Ivo Heger.

Z pohledu kraje totiž nejsou v novém jízdním řádu žádné zrušené spoje, protože dopravce obslouží obdobný počet kilometrů jako v předšlém období. „Základní dopravní obslužnost zůstane v kraji v příštím roce i přes nepříznivý vývoj ekonomiky na stejné úrovni jako v roce 2009,“ uvedl Jaroslav Tomík,

z odboru dopravy a silničního hospodářství olomouckého krajského úřadu.

Realita je však taková, že v novém řádu cestující nena- jdou přes dvě desítky spojů. Snížení se týká například pěti vlaků na trase mezi Vidnavou a Velkou Kraší, zrušená je šestice spojů mezi Mikulovicemi a Zlatými Horami. Dále nepojedou čtyři osobní vlaky mezi Olomoucí a Nezamyslicemi. A jsou to i další.

Jednou z podstatných novinek, které se promítnou do nového jízdního řádu, je dokončená elektrifikace tratí mezi Zábřehem na Moravě a Bludovem. V této souvislosti vzniknou dvě podstatné železniční spojnice. První mezi Nezamyslicemi, Přerovem, Olomoucí a Šumperkem. Druhá pak mezi Zábřehem na Moravě a Českou Třebovou.

Cestujícím jezdícím na trase z Olomouce do Šumperka

a zpátky budou jezdit spoje v pravidelném hodinovém rytmu. Spojení mezi Olomoucí a Přerovem bude v ranních a odpoledních špičkách po půl hodině. „Na trase Olomouc – Šumperk budou nově zavedeny dva spěšné vlaky, první s odjezdem ze Šumperka v 6.24 a druhý v opačném směru z Olomouce v 16.29. Posílíme přímé spojení těchto měst, které zajistí celkem patnáct osobních vlaků,“ po-

psal Petr Holánek, ředitel Krajského centra osobní dopravy ČD (KCOD ČD).

Mezi Šumperkem a Uničovem navíc pojedou moderní motorové soupravy Regionova. „Na regionálních tratích bude nasazeno celkem sedm těchto modernizovaných jednotek,“ doplnil informace mluvčí ČD.

Nejrozsáhlejší změny v dálkové dopravě čekají pasažéry na trati z Brna do Jeseníka. „Nová koncepce jízdního řádu zde počítá se základním dvouhodinovým intervalem rychlíků a spěšných vlaků mezi Brnem a Šumperkem. Zachováno je také přímé tradiční spojení Brno – Olomouc – Jeseník,“ přiblížil dále Holánek.

Čeny jízdného se ani po změně sazby DPH z devíti na deset procent nezvednou. „V tarifech Českých drah nedojde k zásadním změnám ani zvýšení hlavních ceníků,“ sdělil ředitel KCOD ČD.

Některé úpravy spojů platné od 13. prosince

Olomouc – Šumperk
Zrušen vlak z Olomouce v 8.31 a noční spoj s odjezdem z Uničova v 0.12.

Nově pojedou spěšný vlak s odjezdem ze Šumperka v 6.24 a druhý z Olomouce v 16.29.

Olomouc – Nezamyslice
Zrušeny čtyři osobní vlaky. Mezi Olomoucí a Prostějovem pojedou o šest vlaků méně

(s odjezdy z Olomouce v 7.30, 14.07, 16.07 a z Prostějova v 7.35, 15.35, 17.35).

Olomouc – Opava-východ
Zrušeny budou celkem čtyři vlaky z Olomouce do Moravského Berouna a zpět.

Zábřeh na Moravě – Šumperk
Nové rameno Šumperk – Olomouc – Přerov – Nezamyslice bude ve špičkách obslu-

hováno v hodinovém intervalu. V dálkové dopravě budou vedeny čtyři páry rychlíků a jeden pár spěšných vlaků mezi Šumperkem a Brnem.

Vidnava – Velká Kraš
Zrušeno celkem pět spojů.

Nově v pracovní dny pojedou vlak mezi Vidnavou a Velkou Kraší až do Javorníku ve Slezsku. Z Vidnavy odjíždí

vlak ve 14.04 a zpět se z Javorníku vrací v 15.20.

Prostějov – Chornice
Zrušen vlak z Konice v 7.42.

Nově pojedou dva osobní vlaky z Prostějova v 11.26 a 13.02, z Chornice ve 14.45.

Mikulovice – Zlaté Hory
Zrušeno celkem 6 spojů, většinou dopolední a večerní spoje. (wja)

Uničov ocenil talentované děti i studenty

Uničov – Mladí výtvarníci, herci, literární tvůrci ale například i sportovci si včera odpoledne od uničovské radnice převzali ocenění Uničovský talent za mimořádné úspěchy, kterých v loňském roce dosáhli. Pamětní list a originální keramickou sošku andělka z dílny výtvarnice Dagmar Mathonové převzalo dvadřacet jednotlivců a šest kolektivů.

„Mezi laureáty jsou značné rozdíly ve věku i zájmech. Nejmladším oceněným je šestiletý Adam Bábek, který je mistrem Moravy v bikrosu, nejstarší je devatenáctiletá Petra Hájková, vítězka mezinárodních závodů ve střelbě ze vzduchové pušky. Ale je tam i řada mladých výtvarníků, herců či literátů. Charakter oborů je rozmanitý, společný je však talent a píle,“ uvedla vedoucí odboru kultury, školství a sportu Městského úřadu Uničova Nikola Hirnerová.

Město Uničov oceňuje medailemi dospělé, kteří přispívají k rozvoji Uničova, už od 90. let. „Na šíření dobrého jména města se podílejí i mladí. Loni jsme se tedy rozhodli věnovat ocenění také jim,“ doplnila. (paš)

PTALI JSME SE: Jste spokojeni s vlakovým spojením?

Petra Hlídková,
39 let, Olomouc,
administrativní pracovníce

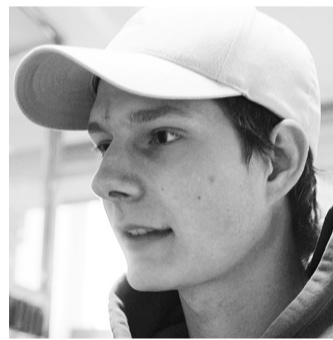
Pendolino jezdí dobře. Špatné je to na menších trasách, třeba na Hlubočky. Ale v součtu jsem s dráhami spokojená a s ničím nemám problém.

Miluše Jindráková,
60 let, Blatec,
důchodkyně

Jsem spokojená. Jezdím na Prostějov a tam to jede co hodinu, takže si nemám nač stěžovat a vyhovuje mi to.

Filip Hebling,
23 let, Olomouc,
obchodní zástupce

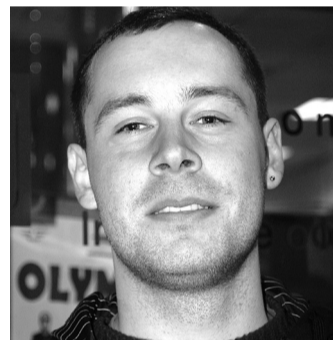
No hlavně by se dráhy měly zaměřit na celkovou výstavbu. Vlaky jsou škaredé a špinavé a je v nich zima. Chtělo by to asi posílit některé spoje.

Martin Valo,
35 let, Praha,
právník

Cestuju jen pendolinem a to si nemůžu vynachválit. Je to mnohem rychlejší a bezpečnější způsob, jak se dostat z Prahy třeba do Ostravy, nežli jet autem.

Lubomír Hrbáček,
22 let, Prostějov,
obchodník

Chybí mi noční spoje nebo spíš brzké ranní. Toho mo- nejjezdí. Přivítal bych, kdyby toho bylo víc. Hlavně by to chtělo, aby víc topili a jezdili na čas. Zpoždění jsou hrozná.

Bramborová je zklamáním, příště zabojujeme

Babice – Pomyslnou bramborovou medaili si z celorepublikového klání Obec přátelská rodině včera odnesly Babice z Olomoucka. Místní však měli větší ambice, vloni byli totiž třetí, tentokrát však čel- ní přičky obsadily obce z jihu Moravy a tu nejvyšší Hrušovany z Ústecka.

I tak jsou Babice jedinou obcí z Olomouckého kraje, která se dostala do finále soutěže pořádané ministerstvem práce a sociálních věcí. „Zklamání to je, vloni jsme byli lepší. Ale i samotná účast ve finále svědčí o tom, že se snažíme a pro naše obyvatele snad neděláme málo,“ reagoval Alfons Mynařík, starosta obce se čtyřmi stovkami oby-

vatel. Povzdechl si hlavně nad tím, že jejich vesnice mohla získat finanční odměnu spojenou s čelními příčkami. „A my potřebujeme každou korunu. Snad příště,“ naznačil, že bramborová medaile místní samosprávu od účasti v dalším ročníku neodradila.

Navíc v příštím roce se obec bude moci pochlubit dal-

ším chráněným bydlením, opravenou školou či dětským sportovištěm. O tom, že se obec stará, aby se v ní lidé cítili dobře, svědčí například přírůstek obyvatel ze čtyřiceti sta sedmi na čtyři sta třicet za posledních osm let.

V celostátní soutěži Obec přátelská rodině se hodnotí, jak zastupitelé v různých kou-

tech České republiky vycházejí vstříc rodinám, které v jejich obci žijí. V každé ze šesti velikostních kategorií jsou oceněni tři kandidáti a všichni vítězové pak získají nárok na neinvestiční dotaci na podporu rodin. Například v kategorii těch největších sídel letos vyhrál hlavní cenu Hradec Králové. (taur)

Kukaččí mládě je slepý vrah, říká vědec

Výzkum zaštitila prestižní nadace

Výzkum se uskutečnil v rámci mezinárodního projektu, který se snaží objasnit vztahy mezi hnízdními parazity a jejich hostiteli i na molekulární a mikroskopické úrovni. **Tomáš Grim je prvním českým vědcem, jehož projekt je sponzorován prestižní nadací Human Frontier Science Program.** Grim působí na katedře zoologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci od roku 1997, od roku 1994 se věnuje výzkumu ptáků a zejména životu kukaček. (paš)

ZABIJÁK. Právě vyhlá kukačka se chystá zlikvidovat nevlastní sourozence. Foto: Tomáš Grim

Dokončení ze strany 1

Pak už podle vědců není tolik překvapující, že snaha o vyláčení hostitelských vajec z hnízda prokazatelně zpomaluje růst mládě kukačky. A proč se o likvidaci stará mládě kukačky a ne třeba

matka? „Jde o to, že jen těsně po vylíhnutí je krátké časové okénko, kdy je možné se konkurentů zbavit. Nejde to dřív, protože hnízdo s jedním vejcem by hostitelé opustili a nejde to ani později, protože

tou dobou už by zase preferovali vlastní mláďata. Období těsně po vylíhnutí je jediná doba, kdy kukačka může s konkurencí zatočit,“ vysvětluje Grim. Vytlačení vajec nebo mlá-

dat hostitele ale není jednoduché. Kukačky se podsunou pod vejce, případně pod mládě hostitele, drží si ho na zádech, kde má mezi lopatkami prohlubeninu, která později zmizí. Vajíčko nebo mládě hostitele si přidržuje na zádech křídly, zapře se nohama široce do stran a tlačí ho nahoru. „Představte si, že tlačíte z nějaké dvou či tří metrové jámy na zádech pytel cementu, který může vážit víc než vy. Mládě to dělá ve věku několika hodin, když je ještě holé a slepé. Ani nevidí potomstvo, které pozabíjí, je to vlastně slepý vrah,“ popsal způsob zabíjení nevlastních sourozenců Grim.

Jak dlouho likvidace trvá, závisí i na tom, jak strmé jsou stěny hnízda. „Zjistili jsme, že omezení je právě v tomto ohledu, nezáleží na velikosti hnízda, ani na hloubce. Čím strmější jsou stěny, tím je menší šance, že kukačka vejce vytlačí ven,“ uzavřel vědec.

Do kraje míří téměř miliarda korun

Dokončení ze strany 1

Jedním z dotačních titulů, které kraj pokráčí, je Program obnovy venkova, kde dříve ročně přispíval obcím pětáctičtyřiceti miliony. Příští rok částka klesne o čtyři a půl milionu.

Podle předsedy Spolku pro obnovu venkova Eduarda Kavalu by se na prostředky určené do programu ale nemělo sahat a měly by být ve stejné výši jako letos. „Bylo by fér, kdyby kraj, i přestože musí šetřit, dal obcím na obnovu stejné peníze. Program má dlouholetou tradici neje-

nom u nás, ale také v Evropě, a prokazuje reálné výsledky,“ uvedl předseda.

Například peníze, které jdou na zmírnění dopadů hospodářské krize, se krátkodobě nebudou. „Dáme dalších dvacet pět milionů korun na boj proti důsledkům krize,“ přiblížil náměstek. Financemi chce kraj rozprostit ekonomiku. Lidé i firmy mohou čerpat příspěvky na zateplování, výměnu oken, pořízení obnovitelného zdroje, na rekvalifikační kurzy pro zaměstnance a na zaměstnávání absolventů vysokých škol.

Nové investice Olomouckého kraje

Oblast školství	70 milionů korun
Sociální oblast	70 milionů korun
Oblast kultury	30 milionů korun
Oblast dopravy	200 milionů korun
Oblast zdravotnictví	42 milionů korun